

Educació. L'Hospitalet és una de les ciutats pioneres a Espanya en la metodologia educativa de l'Aprenentatge Servei, que com

ALUMNAT ACTIU

REDACCIÓ: CRISTINA SÁNCHEZ/ FOTOS: GABRIEL CAZADO

Bona part dels infants i joves de L'H han decidit implicar-se en la vida ciutadana i contribuir al benestar de la comunitat. Els programes educatius d'Aprenentatge Servei ho fan possible

“Les famílies han de ser conscients que la participació en projectes d'Aprenentatge Servei millora i molt l'educació dels seus fills, això segur que els millora com a ciutadans, per tant milloren la ciutat on viuen, L'Hospitalet”. Així ho afirma Enric Roldán, membre del moviment d'ensenyants El Casalet i coordinador del llibre *Aprenentatge servei a l'Hospitalet. Ens fa créixer*, editat pel Centre d'Estudis en la col·lecció Josefina Gómez Olivares.

La metodologia educativa de l'Aprenentatge Servei va arribar com a tal a L'Hospitalet el curs 2008-2009. La Generalitat va triar la ciutat, i en concret el barri de la Florida, com a zona pilot per incorporar aquesta metodologia al currículum escolar dins l'assignatura d'educació per a la ciutadania. Avui, a la ciutat es desenvolupen més de 80 projectes, que apleguen més de 1.200 alumnes i que impliquen 50 centres educatius de primària, secundària i adults, 60 entitats socials i 22 serveis municipals.

I en què consisteix l'ApS (com se l'anomena al món educatiu)? En paraules de Maria José Pérez, cap de la Unitat de Ciutat Educadora de l'Àrea Municipal d'Educació, “és una metodologia d'aprenentatge que combina formació i servei a la comunitat en un projecte únic on els participants es formen sobre una necessitat real del seu barri o de la seva ciutat. Els estudiants són reconeguts com a ciutadans actius i compromesos”.

L'experiència dels centres educatius i entitats del municipi és referent per a altres països

Amb un exemple ens quedarà més clar. Alumnes d'ESO reben formació i s'encarreguen d'acollir els alumnes nouvinguts al seu centre educatiu. Els fan de guia per conèixer les instal·lacions, les normes, els companys i els professors, els fan de Cicerone a l'escola i al barri per fer xarxa d'acollida i facilitar la seva integració. Aquest ha estat un dels projectes històrics als centres educatius de la ciutat dins l'Aprenentatge Servei i bona mostra de la seva importància en el procés educatiu d'infants i joves.

L'entusiasme per l'ApS s'ha estès ràpidament per tota la ciutat, on s'han arribat a desenvolupar més d'un centenar d'experiències de temàtica diferent: comprensió lectora, llengua, art, teatre, solidaritat, intergeneracional, tast d'oficis, medi ambient, ciclisme, cooperació internacional, empresa, història..., la llista és inabastable.

Per tot plegat, L'Hospitalet ha esdevingut referent d'aquesta metodologia educativa i ha rebut la visita de pedagogs d'altres localitats de Catalunya, Espanya, Europa i l'Amèrica Llatina per conèixer la nostra experiència. El municipi també coordina la xarxa d'Aprenentatge Servei dins la Red Estatal de Ciutades Educadoras.

Oberts al barri i la ciutat

Sense saber-ho, l'Esplai la Florida i l'Institut Eduard Fontserè del mateix barri van començar l'any 2004 a posar en marxa pel seu compte l'Aprenentatge Servei a la ciutat. “Quan es va formar l'actual equip directiu volíem tenir una bona relació amb totes les entitats del barri”, explica Jordi Ibáñez, director de l'institut. “Ens vam presentar a l'esplai i els vam dir que hi tenien les portes obertes. Al juny ens van demanar l'institut per fer el casal d'estiu i el curs següent l'esplai ens va muntar l'aula d'estudi de l'institut”. I així fins avui.

Ibáñez creu que aquests programes “milloren la cohesió de grup, desenvolupen la responsabilitat dels alumnes i els fan créixer com a persones, milloren les seves habilitats socials”. Merche García, directora de l'Esplai la Florida, va més enllà. “Projectes com Joves pel barri ens permeten fer planter de futur per a l'entitat. Molts joves que han vingut com a voluntaris a fer de monitors amb els infants han descobert que és el que els agrada i han decidit estudiar i quedar-s'hi com a treballadors de l'esplai”. I com a directora de l'entitat se'n sent orgullosa. “És part de la nostra missió educativa, formar els joves del barri i treballar estretament amb el món escolar”.

A més del programa Joves pel barri, l'institut i l'esplai impulsaran al juny Fem fora la fam, una recollida de menjar entre les botigues del barri que després lliuraran al Banc dels Aliments de la Creu Roja. ■

Més info.: aprenentatgeserveihospitalet.wordpress.com/

EXPERIÈNCIA EMBLEMÀTICA

Conèixer és estimar neix al barri de Santa Eulàlia

■ És una de les primeres experiències de la ciutat. El curs 2002-2003, l'Institut Bisbe Berenguer i l'Escola d'Educació Especial Escorça –que atén alumnes amb discapacitats intel·lectuals i físiques severes– van començar a col·laborar i van donar forma al projecte Conèixer és estimar, inclòs al projecte educatiu de l'institut.

L'alumnat de secundària rep formació sobre activitat física per a persones amb discapacitat, s'acosta al món de la pluridiscapacitat, aprèn l'ús correcte d'una cadira de rodes i prepara les activitats per fer amb els

alumnes de l'Escorça. Després els acompanyen al gimnàs de l'institut i comparteixen jocs i habilitats motrius i sensorials.

L'experiència ha resultat tan gratificant que també s'hi han sumat les escoles de primària Prat de la Manta i Pau Vila. En el projecte *Aprenentatge Servei a l'Hospitalet*, Nerea Collao, alumna del Bisbe, ho defineix amb un terme que ningú: “Molts creuen que som nosaltres, tres els que els hem d'ensenyar coses que no saben que nosaltres també aprendem d'ells, per exemple a superar-nos. Són persones especials que et fan sentir especial”.

ELS ESPLAIS TAMBÉ HI JUGUEN

Joves pel barri i un musical solidari per a la Creu Roja

■ Els esplais, com a entitats educadores, s'han sumat a l'Aprenentatge Servei amb programes com Joves pel barri, que es du a terme a diverses entitats de la ciutat. Es tracta que joves de centres educatius es formen com a monitors i, després, facin treball de voluntaris a les entitats socioeducatives de la ciutat. La idea va sorgir del treball conjunt que van iniciar el 2005 l'Esplai la Florida i l'Institut Eduard Fontserè del barri. Avui es du a terme a gairebé tota la ciutat. Una de les entitats que s'hi ha sumat és l'Esplai Xixell del Centre, que aquest curs

acull com a monitors en pràctiques joves de l'Institut Mercè Rodoreda del mateix barri i del Joan XXIII de Bellvitge.

El curs passat, l'Esplai Xixell va dur a terme una experiència innovadora: un musical ideat pels membres del grup dels estudiants de 12 anys. Els joves van fer el guió i les lletres, van escriure les partitures i van posar en escena el musical *Grease*, basat en la coneguda pel·lícula. Van fer una representació oberta al públic i l'entrada va ser un bric de llet per al Banc dels Aliments de la Creu Roja. Van recollir 120 litres de llet.

mbina formació i treball en benefici de la comunitat i que implica més de 1.200 estudiants en una vuitantena de projectes

I COMPROMÈS

CONSELL DE NOIS I NOIES

El Museu, vist amb els ulls dels infants

■ Era el repte dels alumnes de primària del Consell de Nois i Noies, adaptar als més petits la mostra permanent del Museu *L'Hospitalet: un indret, una història* sobre el segle XX perquè els resultés més atractiva. Un Aprenentatge Servei que poden gaudir tots els infants de la ciutat des del 24 d'abril. Els consellers van treballar sobre la funció dels museus, van visitar la mostra permanent i es van entrevistar amb el director, Josep Maria Solias. A partir d'aquí van fer les seves propostes.

Els infants han elaborat textos explicatius

en panells de colors vius per col·locar-los a l'alçada dels petits. En cada àmbit de l'exposició han introduït caixes de descoberta per endevinar amb el tacte l'objecte que s'hi amaga. També han preparat diversos jocs per dibuixar, fer sopes de lletres, trobar diferències i buscar un personatge secret relacionat amb l'exposició.

El resultat no s'ha fet esperar. "Els infants s'han fet seu el Museu –explica Solias–. Coses que els grans no les acabem de tenir clares ells les entenen de seguida. Ens ha sorprès".

LA IMPLICACIÓ DELS ADULTS

La descoberta del parc de les Planes

■ El Centre de Formació d'Adults Can Serra acaba de posar en marxa un projecte d'Aprenentatge Servei que els ha permès conèixer a fons el parc de les Planes i després explicar els seus secrets als alumnes de primària d'escoles de la ciutat. Amb el suport de les administracions s'ha elaborat un dossier educatiu que serveix a l'alumnat del centre de Can Serra per fer de guia per als més petits, com els alumnes de l'Escola Pau Vila que apareixen a la fotografia.

Gràcies a aquest projecte, els infants han après que aquesta gran zona verda se-

gueix el recorregut de l'antic torrent Capó. Al segle XVII el terreny es conreava amb vinyes i cereals, però la plaga de la fil·loxera va substituir els conreus per bòbiles que feien maons amb l'argila de la zona i altres indústries, com la química Cardoner.

D'aquesta època són les xemeneies que hi ha al parc i que els infants mesuren en una de les pràctiques de la visita. També aprenen la fauna, la flora i les roques del parc, i el seu passat prehistòric, ja que a les Planes es van trobar restes de fa entre 2 i 5 milions d'anys, com el fòssil d'una tortuga.

COMENÇAR DES DE PRIMÀRIA

Un hort terapèutic i escolar alhora

■ Fa tres cursos que els alumnes de tercer de primària de l'escola Santiago Ramón y Cajal de la Torrassa participen amb l'Associació de disminuïts psíquics Tallers de Bellvitge el projecte Hort terapèutic escolar. Els petits donen suport als membres de l'entitat en el manteniment d'un hort al parc de la Torrassa. A classe fan el planter i tots els dilluns es traslladen per grups a l'hort amb els usuaris de Tallers de Bellvitge, on plegats planten els brots i tenen cura de la collita d'agricultura ecològica.

Ambdós col·lectius surten beneficiats

de l'experiència. Tenen contacte directe amb el medi natural, aprenen els cicles biològics de les plantes, fomenten l'alimentació saludable, el treball en equip i la iniciativa i la responsabilitat, i es relacionen en nous entorns i amb persones amb diferents inquietuds. És una formació transversal que permet integrar els adults amb discapacitats psíquiques creant vincles amb els infants, col·laborant-hi i donant-se suport, ajudant-se i protegint-se, contribuint a crear una ciutat on tothom tingui cabuda.

TOTS HI PODEM PARTICIPAR

Oferir als altres allò que hem après

■ El centre Esclat Bellvitge és una entitat sense afany de lucre que promou projectes socioeducatius, en especial per a la població en risc d'exclusió. L'any 2009 va impulsar el projecte Fem empresa per a alumnes de quart d'ESO que simula el funcionament d'un negoci, a partir de demandes reals. Així, els adolescents aprenen amb més motivació, ja que fan un treball d'utilitat per als altres.

Cada curs, els joves realitzen dos projectes, un d'intern, per al centre, i un d'extern, a partir d'una demanda del barri o de la ciutat. Dins aquest programa han

fet taules d'ordinador per al centre, ambientació per a l'activitat el racó del conte de l'escola Pare Enric d'Ossó, una perruqueria adaptada i material de taller per a una residència de tercera edat, la major part malalts d'Alzheimer, i un rellotge solar per a l'Institut Rubió i Ors, entre d'altres. Però el projecte més conegut és el que ha dotat la llar d'infants de la Florida de cuinetes i bancs de música per als infants, dissenyats d'acord amb les indicacions dels mestres. Quan els joves els portaven a la bressol deien: "em sento com si fóssim els Reis Mags".